

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Μεζιάν 9.2.18.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΝΤΗΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

AGENZIA PER LA RICERCA, LA
DOCUMENTAZIONE E L'EDUCAZIONE AMBIENTALE

ΑΡ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ 6613 (87/02)

ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1990

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ορισμός της Λαϊκής Ράβετς και της δημιουργίας της
Αντοκέμπετ της Μεσοβορειανής

ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει μια οικολογική, οικονομική και κοινωνική μελέτη της περιοχής Καντηλίου της Εύβοιας με στόχο τη δημιουργία ενός προτύπου Φυσικού Πάρκου στο δασόκτημα Προκοπίου-Δραζίου, καθώς και την πρόταση για τη διαχείριση του Φυσικού Πάρκου και την αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής στα πλαίσια μιας αειφορικής ανάπτυξης. Συμπεριλαμβάνονται επίσης μια σειρά από ενέργειες για την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών και την ενημέρωσή τους για τα περιβαλλοντικά και οικονομικά πλεονεκτήματα που θα προσέφερε η δημιουργία του Φυσικού Πάρκου, με δεδομένη τη σοβαρή κρίση των ορυχείων που αποτελούν την κύρια οικονομική δραστηριότητα της περιοχής.

Θεωρούμε καθήκον μας να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας προς όλους εκείνους που βοήθησαν στην πραγματοποίηση αυτού του προγράμματος. Ειδικότερα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της Κοινότητας Προκοπίου, κ.κ. Πρόδρομο Ενωτιάδη και Λάζαρο Σισμάνογλου καθώς και τους υπαλλήλους του Δασαρχείου Λίμνης και της Νομαρχίας Εύβοιας για την πρόθυμη συμπαράσταση και συνεργασία τους, τον κ. Francis Noel-Baker και την κα Barbara Noel-Baker για την πολύτιμη υποστήριξη και βοήθεια, τα εργατικά και πολιτιστικά σωματεία του Μαντουδίου για τη συνδρομή τους στην συλλογή των στοιχείων, όλους τους φίλους από το Προκόπι και τη Δαφνούσα που υποστήριξαν με ενθουσιασμό την ιδέα του Φυσικού Πάρκου, καθώς και τις κ.κ. Κατερίνα Κοντοσταυλάκη και Παυλίνα Βούλγαρη για την πολύτιμη συνεργασία στην πραγματοποίηση του προγράμματος και την παρουσίαση των κειμένων.

- 3.5 Ζώνη Β : Το πατέρε
- 3.6 Ζώνη Ο1: Παραγγελιακή Γεωργία
- 3.7 Ζώνη Ο2: Παραγγελιαδ δάσος
- 3.8 Ζώνη Ο3: Παραδεσσική Γεωργία
- 3.9 Ζώνη Δ : Ορυχεία
- 3.10 Ζώνη Ε : Το Περικάρ
- 3.11 Μητριό της Φεοπτίς
- 3.12 Οδεύο δάστικα
- 3.13 Η δημιουργία του Πάρκου και οι στόχοι του
- 3.14 Τουρισμός και κατασκηνώσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
Ορισμός της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης περιφέρειας	1
Αντικείμενο και Μεθοδολογία	3
ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	5
ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΝΤΗΛΙΟΥ	8
1.1 Αξιολόγηση των οικοσυστημάτων	8
1.1.1 Φυσικότητα	8
1.1.2 Πληρότητα	8
1.1.3 Ποικιλότητα	8
1.1.4 Απειλούμενα είδη	8
1.1.5 Αυτοδυναμία	8
1.1.6 Ευαισθησία	8
1.1.7 Μοναδικότητα	8
1.1.8 Εκπαιδευτική αξία	8
1.1.9 Δυνατότητες αποκατάστασης	8
1.2 Αισθητική αξιολόγηση	9
1.3 Αξιολόγηση των πολιτιστικών και των πολιτικών θεσμικών χαρακτηριστικών	10
2. Οι διαχειριστικοί στόχοι και η φιλοσοφία τους	10
2.1 Το Διαχειριστικό Σχέδιο του Πάρκου	10
2.2 Η έννοια του Φυσικού Πάρκου	11
2.3 Οι διαχειριστικοί στόχοι του Φυσικού Πάρκου	12
3. Χρονικός ορίζοντας του Διαχειριστικού Σχεδίου	13
4. Προτεινόμενα δρια του Φυσικού Πάρκου	14
5. Καθορισμός των Ζωνών του Φυσικού Πάρκου	15
5.1 Επεξηγηματικές παρατηρήσεις και στόχοι	15
5.2 Ζώνες A1: Αυστηρή προστασία	16
5.3 Ζώνες A2: Ειδική προστασία	17
5.4 Ζώνες A3: Γενική προστασία	19
5.5 Ζώνη B : Το ποτάμι	19
5.6 Ζώνη C1: Παραγωγική Γεωργία	21
5.7 Ζώνη C2: Παραγωγικό Δάσος	22
5.8 Ζώνη C3: Παραδοσιακή Γεωργία	22
5.9 Ζώνη D : Ορυχεία	23
5.10 Ζώνη E : Το Προκόπι	23
5.11 Μνημεία της Φύσης	24
5.12 Οδικό δίκτυο	24
6. Η δημιουργία του Πάρκου και οι στόχοι του	24
6.1 Τουρισμός και κατασκηνώσεις	25

6.2 Πρόγραμμα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων σχετικών με την ερμηνεία του φυσικού χώρου, την επιστημονική έρευνα και την περιβαλλοντική εκπαίδευση	31
6.2.1 Τα κέντρα επισκεπτών	32
6.2.2. Οι περιηγητικές διαδρομές	34
6.2.3 Οι εκπαιδευτικές περιοχές	36
6.2.4 Το μουσείο του Πάρκου	39
6.2.5 Βοτανικός κήπος και πειραματικό φυτώριο	41
6.2.6 Καταφύγιο άγριων ζώων	42
6.3 Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη συμβατών παραγωγικών δραστηριοτήτων	44
7. Διαχειριστικές προτάσεις και προγράμματα	48
7.1 Δημιουργία του Φυσικού Πάρκου	48
7.2. Διαχείριση του Φυσικού Πάρκου	49
7.2.1 Διοίκηση	49
7.2.2 Προσωπικό	50
7.2.3 Χρηματοδότηση	51
7.2.4 Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης	52
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	56
ΧΑΡΤΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ, ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	57
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	59
ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: ΦΥΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	62
- Ανάγλυφο	62
- Κλίμα	62
- Βιοκλιματικά στοιχεία	65
- Γεωλογία	65
- Υδρογεωλογία	67
- Ξέδαφος	67
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	69
- Η χλωρίδα	69
- Κατάλογος φυτών της περιοχής του όρους Καντήλι και της κοιλάδας του Κηρέα	71
- Η δασική βλάστηση	75
- Οι δασικές πυρκαγιές	76
- Οι ζώνες βλάστησης	77
- Η βλάστηση στα μεταλλεία	79
- Η πανίδα	80

- Κατάλογος ζώων της περιοχής του δρους Καντήλι και της κοιλάδας του Κηρέα	82
- Οι κυριότερες ζώνες-βιότοποι της πανίδας	85
- Δυνατότητες επανεισαγωγής ειδών	89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΗΡΕΑ	91
- Περιγραφή του ποταμού	91
- Ποιοτική κατάσταση	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	95
- Τοπία, Φυσικά Μνημεία	95
- Δυνατότητες πεζοπορίας και παραπρήσεων	96
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΙΣΤΟΡΙΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	99
- Γενική εικόνα	99
- Ιστορικό πλαίσιο	99
- Τόποι ιστορικής σημασίας	100
- Κοινωνικά αίτια της διαμάχης για το δασόκτημα	103
- Ιστορικό της ιδιοκτησιακής διένεξης	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	109
- Γενική οικονομική περιγραφή	109
- Πρωτογενής τομέας	109
- Εξόρυξη	112
- Τριτογενής τομέας	115
- Το ζήτημα της ιδιοκτησίας της γης.	115

Υπεδράσεις για την αντανακλάση του προγράμματος είναι η
- Κίνηση Κατεξηγητών Έργων, Οικολόγων

Σαφέψη, του προγράμματος είναι η μελέτη των φυσικών καίνουτων, ιδίως, φυλετήριές πεδιάδων, αργιθμούς ή διατύπωσης συνόδου συρρίξη, για τη διαχείριση των διάσκοπων Πάρκων. Ήταν προτείνεται να δημιουργηθεί και το μετριό ή αξιολόγηση της ποιοτικής κατάστασης της περιοχής, όπως στη δημιουργία φυσικοδόληρος και σύλλογο της γνωστοποίησης των διατάξεων της θάλασσας με τη διαχείριση των θαλάσσιων περιοχών. Η προσέλευση για την εκπόνηση του προγράμματος και σε πλαίσιο διεθνούς επίπεδου αναγκάεται με την προτυπωποίηση των έργων αρχιτεκτονικής, η οποία θα γίνεται μεταξύ των Αθηνών το 1987 υπογράφοντας τη σύσταση οδύσσεων με την Ε.Ε. και την Ένωση Ευρώπης για την περιοχή.

Η προσέλευση για την εκπόνηση του προγράμματος και σε πλαίσιο διεθνούς επίπεδου αναγκάεται με την προτυπωποίηση των έργων αρχιτεκτονικής, η οποία θα γίνεται μεταξύ των Αθηνών το 1987 υπογράφοντας τη σύσταση οδύσσεων με την Ε.Ε. και την Ένωση Ευρώπης για την περιοχή.

Σημαντικός της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης περιοχής.

Η περιοχή της μελέτης (διαστικό προκοπίου-Δραζεών) βρίσκεται κατά μέρη στην περιοχή, μεταξύ των καλιπτόδειν Λαριού και Νεργού Ηλιστής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

που διαρρέεται, από τον ποταμό Κίρδα και πέφτει στον ουρηλό ποταμό Ανατολικής Εύβοιας την κατεύθυνση το υφειματικό Χάλαπαδονόλος. Ανάνυρα (871 ν.) και

Γενικά

Αυτή η έκθεση περιλαμβάνει την περιγραφή του προγράμματος "Δημιουργία ενός φυσικού πάρκου στην περιοχή Καντηλίου στην Εύβοια", το οποίο πραγματοποιείται με την οικονομική ενίσχυση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 6613(87)02 σύμβαση. Η εκτέλεση του προγράμματος έχει ανατεθεί στην Εταιρεία Οικολογίας και Ανάπτυξης που εδρεύει στην Αθήνα και στην AGENZIA PER LA RICERCA, LA DOCUMENTAZIONE E L'EDUCAZIONE AMBIENTALE (A.R.D.E.A.) που εδρεύει στην Ρώμη. Η ομάδα μελέτης αποτελείται από τους ακόλουθους επιστήμονες:

- Giorgio Biddittu, Βιολόγος, ειδικός στη διαχείριση πάρκων και στην περιβαλλοντική εκπαίδευση
- Μαρτίνος Γκαϊτλιχ, Βιολόγος, Ορνιθολόγος
- Maurilio Cipparone, Βιολόγος, ειδικός στο σχεδιασμό & διαχείριση πάρκων
- Γιώργος Ευτυχίδης, Δασολόγος
- Cecilia Franceschetti, Φυσιοδίφης, ειδική στην γεωλογία και στην περιβαλλοντική εκπαίδευση.
- Marcello Mari, Αρχιτέκτων, ειδικός στον σχεδιασμό χρήσεων γης
- Μιχάλης Μοδινός, Περιφερειολόγος
- Γιώργος Ντούρος, Δασολόγος-Νομικός
- Νίκος Παναγιωτίδης, Χημικός Μηχανικός, Υγιεινολόγος
- Γιώργος Σφήκας, Ζωγράφος, Ερευνητής της ελληνικής χλωρίδας
- Γιάννης Σχίζας, Οικονομολόγος
- Δήμος Τσαντίλης, Φυσικός, Οικονομολόγος
- Βασίλης Χατζηρβασάνης, Δασολόγος, ειδικός στα θηλαστικά.

Υπεύθυνος για τον συντονισμό του προγράμματος είναι ο

- Κίμων Χατζημπίρος, Φυσικός, Οικολόγος.

Σκοπός του προγράμματος είναι η μελέτη των φυσικών, κοινωνικών, κλπ. συνθηκών της περιοχής Καντηλίου, η διατύπωση ενός σχεδίου για τη διαχείριση του Φυσικού Πάρκου που προτείνεται να δημιουργηθεί και το οποίο θα αξιοποιεί τους φυσικούς πόρους και θα προωθεί τη δημιουργία απασχόλησης και τέλος η γνωστοποίηση του προγράμματος στους κατοίκους και η ευαισθητοποίησή τους για μια ανάπτυξη της περιοχής, συμβατή με την διατήρηση του περιβάλλοντος.

Η προεργασία για την εκπόνηση του προγράμματος και οι συνεννοήσεις με τους παράγοντες που είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίησή του έχουν αρχίσει από τον Οκτώβριο 1986, ενώ τον Αύγουστο 1987 υπογράφηκε η σχετική σύμβαση με την Ε.Ε.Κ. και τον Οκτώβριο 1987 έγινε η έναρξη των εργασιών της μελέτης.

Ορισμός της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης περιφέρειας

Η περιοχή της μελέτης (δασόκτημα Προκοπίου-Δραζίου) βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της νήσου Εύβοιας, μεταξύ των κωμοπόλεων Λίμνη και Ψαχνά (Χάρτης Α). Το ανατολικό της τμήμα είναι

μια κοιλάδα που διαρρέεται από τον ποταμό Κηρέα και περιβάλλεται από χαμηλά υψώματα (Χάρτης C). Ανατολικά ορίζουν την κοιλάδα τα υψώματα Χριστόδουλος, Ανώνυμο (371 μ.) και Μαυρόπολη (525 μ.). Δυτικά υπάρχουν τα υψώματα Άβουρος, Τούφες, Σκαλορράχη, Ψηλή Ράχη (248 μ.), Λυτσίτσα (469 μ.), Λιβαδόρραχη (590 μ.) και Ψηλή Ράχη (393 μ.)

Το δυτικό τμήμα της κοιλάδας καταλαμβάνει ο ορεινός όγκος του Καντήλιου. Μέσα στα όρια της εξεταζόμενης περιοχής υπάρχουν οι κορυφές Κούρβελο ή Κούρουβλο (1.225 μ.), δεύτερη σε ύψος κορυφή του βουνού, Δρακοτούρλα (1.186 μ.) και Λαγοβούνι (505 μ.) Άλλες δύο κορυφές βρίσκονται πάνω στα σύνορα του δασοκτήματος με τις γειτονικές περιοχές. Η ψηλότερη κορυφή του βουνού Στρουγγίτσα (1.245 μ.) αποτελεί το όριο με το γειτονικό δάσος της Μονής Γαλατάκη ενώ η Ανώνυμη (908 μ.) βρίσκεται πάνω στα όρια με το γειτονικό δάσος Δαφνώντα. Φυσικά το Καντήλι έχει και άλλες κορυφές, που σχηματίζουν μια αρκετά μακριά κορυφογραμμή, τόσο βορειότερα, όσο και νοτιότερα της εξεταζόμενης περιοχής (Χάρτης B). Βορειότερα σημειώνουμε τις κορυφές Σουληνό (850 μ.), Καντήλι (889 μ.), Μιαρδάκος (667 μ.) και Μάραθος (552 μ.) Νοτιότερα το βουνό συνεχίζεται με τις κορυφές Ρουπακιά (1.210 μ.), Γερακοφωλιά (859 μ.), Πυργάκι (1.086 μ.), Οχυρό (758 μ.) Ελάτη (841 μ.) και Αετός (802 μ.). Στα βορειοδυτικά το Καντήλι τελειώνει απότομα πάνω από τη Μονή Γαλατάκη, ενώ στα νοτιοανατολικά, με μια σειρά από σχετικά χαμηλά υψώματα, καταλήγει στο διάσελο του Άγιου, κοντά στο Νέο Παγώντα, το οποίο το συνδέει με τις τελευταίες απολήξεις του βουνού Πυξαριάς.

Η κεντρική περιοχή της μελέτης περιλαμβάνει δύο κοινότητες:

- Την κοινότητα Προκοπίου (πρώην Αχμέτ Αγά) με 1.319 κατοίκους* που καταλαμβάνει τη στενή πεδιάδα στην αριστερή όχθη του ποταμού Κηρέα ως τους πρόποδες του όρους Καντήλι και
- την ορεινή κοινότητα Δαφνούσα (πρώην Δράζι), στην οποία ανήκει και ο γειτονικός οικισμός Τρούπι με συνολικό πληθυσμό 217 κατοίκων.

Οι δύο κοινότητες συνδέονται με έναν χωμάτινο δρόμο σε σχετικά καλή κατάσταση και η απόσταση μεταξύ τους είναι περί τα 5 χλμ. Ο δρόμος αυτός εξυπηρετεί και τα ορυχεία λευκολίθου κοντά στο Τρούπι και παρακάμπτοντας το δασόκτημα Προκοπίου καταλήγει, αφού περάσει από τα χωριά Καλύβια, Μετόχι και Σπαθάρι, στον κύριο δρόμο που συνδέει την Β. Εύβοια με την Χαλκίδα.

Κομβικό σημείο της ευρύτερης περιφέρειας, η οποία γεωγραφικά σχηματίζει μια σχεδόν κλειστή λεκάνη, είναι η κοινότητα Μαντουδίου (2.913 κάτοικοι), όπου συγκεντρώνονται οι κύριες κοινωνικές και διοικητικές λειτουργίες. Πλησιέστερα κέντρα ισοδύναμης σημασίας έχω από την λεκάνη είναι η Αγία Άννα, 21 χλμ. προς τα ΝΔ, η Λίμνη Ευβοίας (2.896 κατοίκους) σε απόσταση 35 χλμ. στη δυτική ακτή και τα Ψαχνά 5.499 κατοίκους 42 χλμ. προς τα ΝΑ.

Το Μαντούδι είναι επίσης το κέντρο της εξορυκτικής βιομηχανίας. Βρίσκεται επί του δρόμου που συνδέει τη Β. Εύβοια με την Χαλκίδα, την πρωτεύουσα του νομού. Η απόσταση από το Προκόπι είναι 8 χλμ. και από τη Χαλκίδα 67 χλμ.

* ΕΣΥΕ, Στοιχεία Απογραφής 1981

Από τη Χαλκίδα η πρόσβαση είναι δυνατή μόνο μέσω της στενής χαράδρας της Κλεισούρας. Ο δρόμος κατεβαίνει από το διάσελο του Αγίου μεταξύ του Πυξαριά (1.343 μ.) στα ανατολικά και του Καντηλιού (1.246 μ.) στα δυτικά και μετά την Κλεισούρα εισέρχεται στη λεκάνη του Μαντουδίου στην τοποθεσία Δερβένι. Στην συνέχεια ο δρόμος ακολουθεί την αριστερή όχθη του Κηρέα, ενός από τους δύο κύριους παραποτάμους του Βουδώρου που στραγγίζει τη λεκάνη στο Αιγαίο πέλαγος. Ο Κηρέας, ο οποίος πηγάζει στο Καντήλι συναντά τον Νηλέα, τον άλλο κύριο παραπόταμο του Βουδώρου, ο οποίος πηγάζει από το Ξηρόν Όρος (991 μ.) του οποίου οι κλιτύες οριοθετούν τη λεκάνη προς Βορρά. Στην ευρύτερη αυτή γεωγραφική περιφέρεια, κέντρο της οποίας αποτελεί το Μαντούδι, ανήκουν εκτός από το Προκόπι και τη Δαφνούσσα και οι κοινότητες Φούρνοι, Βλαχιά, Σαρακίνικο, Κήρινθος, Ζωοδόχος Πηγή, Κρύα Βρύση, Μετόχι, Πήλι, Σπαθάρι και Καλύβια.

Η περιφέρεια επικοινωνεί με τη Β. Εύβοια μέσω του μοναδικού κύριου δρόμου που περνά από την Αγία Άννα και με τη Λίμνη, το κυριότερο λιμάνι του Β. Ευβοϊκού Κόλπου μέσω ενός δρόμου που διακλαδίζεται από την κεντρική αρτηρία Βορρά-Νότου κοντά στο χωριό Στροφυλιά και περνά ανάμεσα στο Καντήλι και το Ξηρόν Όρος.

Αντικείμενο και Μεθοδολογία

Αντικείμενο της μελέτης είναι κυρίως η διατύπωση μιας ολοκληρωμένης πρότασης για τη διαχείριση της περιοχής Καντηλίου, η οποία θα εξασφαλίζει τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και ταυτόχρονα θα προωθεί τη δημιουργία απασχόλησης.

Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων για το φυσικό και ανθρώπινο περιβάλλον της περιοχής. Οι πληροφορίες για τα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής συγκεντρώθηκαν κυρίως από προϋπάρχουσες μελέτες και παρουσιάζονται στο τεχνικό παράρτημα I. Στα τεχνικά παραρτήματα II και III παρουσιάζονται όλα τα οικολογικά στοιχεία για την περιοχή μελέτης. Οι σχετικές πληροφορίες έχουν συλλεγεί κατά το μεγαλύτερο μέρος από πρωτογενή έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τους μελετητές και διήρκεσε περισσότερο από 18 μήνες. Τα στοιχεία που αφορούν την αισθητική αξία της περιοχής και τις δυνατότητες που προσφέρει για πεζοπορία, παρατήρηση των τοπίων και μνημείων, περιβαλλοντική εκπαίδευση και αναψυχή παρουσιάζονται στο τεχνικό Παράρτημα IV.

Ένα βιώσιμο σχέδιο διαχείρισης πρέπει να στηρίζεται στα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα της περιοχής και στον προσδιορισμό των σημαντικότερων παραμέτρων της κοινωνικής και οικονομικής συμπεριφοράς. Είναι απαραίτητο να εκτιμηθεί ο βαθμός αποδοχής από τους κατοίκους των δραστηριοτήτων που θα πρόσφερε ένα Φυσικό Πάρκο στο δασόκτημα Προκοπίου-Δραζίου. Για το λόγο αυτό επιχειρείται να δοθεί στο τεχνικό παράρτημα V μια εικόνα της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των κατοίκων, της καταγωγής και της ιστορίας τους καθώς και της στάσης τους απέναντι στην κοινωνική αλλαγή και τον εκσυγχρονισμό. Η ιστορική εξέλιξη της περιοχής κατά τα τελευταία 150 χρόνια χαρακτηρίζεται καθοριστικά από την εγκατάσταση στην περιοχή της οικογένειας Noel-Baker, την επίδραση που είχε στην τοπική κοινωνία και στις οικονομικές δραστηριότητες καθώς και την μακρόχρονη διαμάχη γύρω από το δασόκτημα, η οποία κατέληξε στις έντονες συγκρούσεις και στην νομική αντιδικία των τελευταίων χρόνων. Τέλος στο τεχνικό παράρτημα VI δίνεται μια γενική άποψη των οικονομικών δραστηριοτήτων στην ευρύτερη γεωγραφική περιφέρεια, με ιδιαίτερη έμφαση στην εξορυκτική δραστηριότητα που αποτελεί κύρια αλλά και φθίνουσα πηγή απασχόλησης. Επίσης

παρουσιάζονται οι νομικές πλευρές του ιδιοκτησιακού ζητήματος του δασοκτήματος, οι οποίες μαζί με τις εκτιμήσεις για τις προσδοκίες της ντόπιας κοινωνίας σχετικά με την εκμετάλλευση της γης, θα παίζουν σημαντικό ρόλο στην τελική κοινωνική αποδοχή ή τις αντιδράσεις κατά του Φυσικού Πάρκου.

Βασικοί περιοριστικοί παράγοντες στη συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων ήσαν:

- η έλλειψη ικανοποιητικών προγενέστερων μελετών για την περιοχή
- η έλλειψη βασικών οικολογικών στοιχείων
- η ανεπάρκεια και η πιθανή μονομέρεια των κοινωνικών στοιχείων και των ιστορικών αναφορών
- η σχετική απροθυμία των ντόπιων κατοίκων και φορέων να δώσουν πληροφορίες
- η διασπορά των διαφόρων κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων στις διάφορες κρατικές υπηρεσίες.

Η συγκέντρωση των κάθε είδους στοιχείων έγινε τελικά με συνεχείς επισκέψεις ή και παρατεταμένη παραμονή στην περιοχή μελέτης, όπου πραγματοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό πρωτογενής έρευνα. Τα οικολογικά στοιχεία συλλέχτηκαν με επανειλημμένες παρατηρήσεις σε διαφορετικές εποχές και με επισκέψεις και διαδρομές στα περισσότερα σημεία του δασοκτήματος. Για τη συλλογή των κοινωνικών στοιχείων χρειάστηκαν πολλαπλές προσωπικές επαφές και συνεντεύξεις με τους κατοίκους της περιοχής, καθώς και με επαγγελματικές και πολιτιστικές οργανώσεις στην ευρύτερη περιφέρεια. Επίσης πραγματοποιήθηκαν οι αναγκαίες επαφές με εκπροσώπους των αρχών σε τοπικό επίπεδο (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Τοπικές Υπηρεσίες), σε επίπεδο νομού (πρόσωπα υπεύθυνα για την Εύβοια) και σε κεντρικό επίπεδο (υπηρεσίες υπουργείων στην Αθήνα).

B

A

G. Sfikas